

Förslag till

Mål- och Resursplan 2019

Med plan 2020-2021

Tillsammans för ett hållbart Motala!

SOLIDARISKT MOTALA

Vi lever vår vision!

Arbetet som Solidariskt Motala genomfört under den senaste mandatperioden ger nu frukt. Vi har tillsammans skapat ett starkare samhälle och ett tryggare Motala. Vi har tagit tillvara de resurser som finns i kommunen och på så vis skapat en kommun där fler människor inkluderas. Ett Motala som håller ihop.

Genom samverkan mellan kommun, civilsamhälle och näringsliv har vi påbörjat arbetet med framtidens Motala. Vi vill se en kommun där alla känner sig trygga. Där alla bidrar efter förmåga och får känna delaktighet. Där alla får möjligheten att nå sin fulla potential.

Som Motalabo ska man känna självständighet och gemenskap genom hela livet. Skolan ska ge alla en möjlighet till en bra start i livet. Vi ska fortsätta arbetet med att skapa snabba vägar till sysselsättning, genom det stärker vi även det lokala näringslivet. När vi åldras, eller har behov av vård och omsorg, ska vi ha en välfärd att lita på. Äldreplanen sätter riktningen för framtidens äldreomsorg, men också målbilden av ett rikt och aktivt åldrande där individens behov står i centrum.

Våra strategiska investeringar har gett ringar på vattnet och vi ser nu ett gott exempel i och med Lalandias etablering. Besöksnäringen är på stark frammarsch och Motala har gått in i en ny fas. Sysselsättningen ökar och ungdomsarbetslösheten har halverats. Vi ska ta tillvara den mångfald av kultur och kompetens som finns hos Motalaborna. Alla ska ha rätt till en sysselsättning, det ger en grundtrygghet för såväl individ som samhället i stort.

Fler människor söker sig till vår kommun. Det innebär ett ökat ansvar. Genom långsiktiga investeringar och ett varsamt handhavande med våra gemensamma resurser kan vi skapa ett hållbart Motala som kommer många generationer till del. Vi måste ta ett helhetsgrepp där flera perspektiv vävs in. Att vara en hållbar kommun innebär att välfärden sätts främst, samtidigt som vi tar ansvar för både ekonomin och klimatet.

Motala – Östergötlands sjöstad. Vi kan nu se hur vi lever vår stadsvision. Utvecklingen är positiv och tillväxten är hög. Samtidigt har vi utmaningar med en klyfta mellan stad och landsbygd. För att ändra på detta måste vi tänka innovativt och föra en intensiv dialog för att konkretisera hållbara utvecklingsvisioner. Genom projektet Hela Sverige Ska Leva får vi goda förutsättningar för ett starkare samarbete mellan kommunen och bygderåd. Tillsammans ska vi bygga en kommun där alla inkluderas. Oavsett var du bor.

Motala är en kommun där människor möts på lika villkor. Här finns förutsättningarna för ett gott liv, oavsett ålder, behov eller bakgrund. Motala genomsyras av inkludering – här står jämlikhet, jämställhet och människor lika värde i fokus. Mångfald och öppenhet har skapat nya möjligheter för Motala. Tillsammans har vi skapat ett levande Motala som genomsyras av framtidstro och stolthet. Vi har kvar vårt stolta industriarv, men satsar för framtiden.

Elias Georges (S)

Oppositionsråd

Christian Pettersson (MP)

Gruppledare Miljöpartiet

Peter Karlberg (V)

Gruppledare Vänsterpartiet

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning.....	4
2.	Politisk inriktning.....	5
2.1	Tillsammans för ett hållbart Motala!.....	5
2.2	Den hållbara kommunen.....	6
2.3	Det öppna, levande och demokratiska Motala	8
2.4	Det mänskliga och sammanhållna Motala.....	10
2.5	Det innovativa och nyskapande Motala	12
3.	Resurser	
3.1	Årets process	15
3.2	God ekonomisk hushållning.....	16
3.3	Resultatbudget	16
3.4	Nämndernas och styrelsens ramar 2019-2021.....	19
3.5	Investeringsbudget.....	21
3.6	Finansieringsbudget.....	27

1. Sammanfattning

Med anledning av valåret 2018 fastställs de ekonomiska ramarna, resultat-, investerings- och finansieringsbudget av kommunfullmäktige i december. Besluten om mål och resurser sker vid separata tillfällen och inte i ett samlat beslut. Detta beror på att det efter ett val sker en översyn av mandatperiodens politiska inriktning som påverkar målstyrningen. Inför varje ny mandatperiod sker också en översyn och vid behov revidering av ledningssystemet för att förbättra och utveckla styrningen inför den nya mandatperioden. Utifrån kommunfullmäktiges beslut om Mål och Resursplan beslutar nämnderna om sin resursfördelning i februari 2019. Beredningen av ett nytt lokalt utvecklingsprogram förväntas pågå under första kvartalet 2019 och beslutas under andra kvartalet.

Solidariskt Motalas förslag till Mål och Resursplan inleds med en politisk inriktning och prioriteringar under mandatperioden.

Sedan följer avsnittet Resurser. I detta avsnitt redovisas årets process, god ekonomisk hushållning, resultatbudgeten, nämndernas och styrelsens ekonomiska ramar, investeringsbudgeten samt avslutningsvis finansieringsbudgeten.

I Solidariskt Motalas förslag till Mål och Resursplan tas hänsyn till nämndernas behov och den kommande utvecklingen. Målet om en resultatnivå på 2,5 procent återstår men framflyttas till 2020 då pågående investeringar också påverkar driften. För att effektiviseringsprocessen ska bli långsiktigt hållbar måste förvaltningarna få tid för omställningsarbetet. Med en resultatnivå på 2 procent blir effektiviseringsbehovet för 2019 30,5 miljoner kronor. För att kunna tillgodose kommuninvånarnas behov krävs en långsiktig planering av kommande investeringar, vilket vi tar ansvar för genom att ta höjd för dessa i investeringsbudgeten. Ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet genomsyrar Solidariskt Motalas förslag till Mål och Resursplan.

Enligt ledningssystemet beslutar kommunfullmäktige om investeringsramar på projektnivå till kommunstyrelsen och nämnderna. För reinvesteringar fördelas totala reinvesteringsramar till kommunstyrelsen och nämnderna. Efter kommunfullmäktiges beslut i november ska nämnderna i sin Mål och Resursplan beskriva per investeringsprojekt inriktning/omfattning, effekter och förändrade driftkostnader till följd av investeringen.

2. Politisk inriktning

2.1 Tillsammans för ett hållbart Motala!

Motala är idag en kommun med stark utveckling. Befolkningen växer. I flera avseenden är den snabba ökningen av Motalabor en utmaning. Den demografiska utvecklingen med både fler unga och fler äldre skapar nya behov i den kommunala verksamheten. Alla Motalabor ska ha möjlighet att vara delaktiga i beslutsprocesserna och kunna påverka kommunens utveckling.

Omställningen av näringslivet sker i rask takt. Vi har idag ett mångfacetterat näringsliv med många små och medelstora företag i ett brett branschspektrum. Tydligt är att besöksnäringen växer starkt. Motala är en attraktiv kommun vilket bidrar till att företag söker sig hit. Fler och fler kommer i jobb, arbetslösheten sjunker. Det högre tempot gör det allt viktigare att hitta nya och snabbare vägar för att matcha kompetensbehov med arbetssökande för en bättre integrering.

Kommunens geografiska placering är mer central än vad vi tidigare bedömt. Mitt i landet vid Bergslagsdiagonalen finns närheten till både Örebro och Jönköping. Det ger stora möjligheter till utveckling och stor arbetsmarknad i en region större än bara vårt eget län. För att kunna nyttja denna potential fullt ut är det viktigt att såväl kommunerna som regionerna underlättar och stödjer utveckling, samarbete och förnyelse även utanför den egna kommunen eller regionen.

Vi vet att satsningarna på ny infrastruktur med pendeltåg och utbyggnaden av vägar och järnväg i hög grad har bidragit till den positiva utvecklingen. Men vi har också som kommun gjort strategiska investeringar för att bidra till utvecklingen. Kommunfullmäktige fattade 2013 beslut om en vision för Motalas utveckling, Stadvision 2030. Den utveckling vi ser idag har sin grund i just den stadsvisionen. Resultatet är en starkt växande kommun. För att bättre fånga upp och möta landsbygdens behov har ett dialogarbete med kommunens alla orter påbörjats vilket ska utvecklas ytterligare för snabbare resultat.

Samtidigt ställer utvecklingen krav på den kommunala verksamheten. Fler barn, ungdomar och vuxna ska få bra utbildning. Vi lever längre så fler ska ha tillgång till vård och omsorg i högre åldrar. Detta ställer krav på nya lokaler och mer personal. Vi behöver bygga förskolor, skolor och vårdboenden. Ökande folkmängd kräver också ökat tempo i bostadsbyggandet.

En av de viktigaste frågorna för fortsatt utveckling är tillgången till personal. Det gäller alla arbetsgivare i kommunen. God kvalitet i en växande kommunal verksamhet kräver medarbetare som är kunniga, intresserade och känner tillit för kommunen som arbetsgivare. Här ser vi att de förändringar som pågår i såväl organisation som i styrsystem är oerhört viktiga.

Motala ska vara en stolt, öppen och nyskapande kommun. Det skapar vi med ett modernt samhällsbygge där människors behov och helhetssyn är ingången. Valfärdsuppdragen är centrala. Det handlar om skola och utbildning, vård och omsorg, kultur och fritid, utvecklingsarbete, näringslivsfrågor, klimat och miljöfrågor, hälsofrågor samt infrastruktur på olika sätt. Alltså alla områden där det kommunala åtagandet är centralt för att åstadkomma social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

I en globaliserad värld är samverkan med andra parter ett måste för kommunens fortsatta utveckling. Vi påverkas både direkt och indirekt av beslut fattade i internationella, nationella

och regionala församlingar. Därmed är det viktigt att Motala utgör en stark part i dessa sammanhang.

Vår utgångspunkt är Motala ska fortsätta växa. Att vi ska bli fler Motalabor och att nya företag kommer till som skapar nya arbetstillfällen. Nya Motalabor välkomnas med glädje och respekt. Det civila samhället är en viktig medspelare i arbetet med att ge mänskligheten i kommunen ett ansikte. Det är i gemenskap med andra som vi bidrar till en kommun som håller ihop och ger sammanhållning. Här spelar föreningslivet som helhet en stor roll. Där finns lång erfarenhet av att ordna aktiviteter som i sin tur ger gemenskap och social samvaro.

2.2 Den hållbara kommunen

Personal- och kompetensförsörjning

Personalen är vår viktigaste resurs. Utan den blir det ingen verksamhet. En av de absolut viktigaste frågorna för en god framtid är personal- och kompetensförsörjning. Det gäller såväl den kommunala verksamheten som företagen i kommunen. En av nycklarna till framgång är att underlätta för medarbetare att förnya och utveckla arbetet, både för sig själv och för andra.

För att klara uppgiften måste kommunen vara attraktiv som arbetsgivare. En väl genomtänkt och utvecklad personalpolitik där vi erbjuder spännande arbetsuppgifter och hälsosamma arbetsmiljöer är centralt för våra möjligheter att rekrytera personal med rätt kompetens. Möjligheten till vidareutbildning och kontinuerlig påfyllnad av ny kunskap underlättar arbetet. I Motala kommun ska man få möjlighet att utvecklas i sin profession.

För att våra medarbetare ska känna trygghet och trivsel på arbetet måste arbetsmiljön vara god och i ständig utveckling. Arbetsbelastningen ska ses över, heltid ska vara norm och oönskade delade turer ska avskaffas. Satsningarna på friskvård har gett resultat och långtidssjukskrivningarna sjunker. För att ytterligare stärka arbetsmiljön krävs ett kontinuerligt arbete där friskvård och trygga anställningar utgör fundamentet.

- Skapa ökad delaktighet och möjlighet till kompetensutveckling.
- Trygga anställningar med heltid som norm.
- En god arbetsmiljö i ständig utveckling.
- Erbjuda goda friskvårdsmöjligheter.

Socialt perspektiv

Den sociala hållbarheten sätter människan och mjuka värden i fokus. Ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen. Social hållbarhet är av avgörande betydelse för det demokratiska samhället och är helt nödvändig ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Alla som lever och verkar i Motala få möjligheten att leva ett gott liv. Det innebär rätten till bra utbildning, rätten till arbete och egen försörjning, rätten till vård och omsorg, rätten till bostad och rätten att få vara den jag är. Jämlikhet, jämställdhet och mångfald bidrar till den hållbara utvecklingen. Det skapar en inkluderande miljö där alla är välkomna och alla bidrar. Hållbar framtid innebär att ingen diskrimineras på grund av ålder, hudfärg, sexuell läggning eller religiös och kulturell bakgrund. Alla är viktiga och alla har rätt att leva i frihet. Ingen är stark ensam, det är i gemenskap med andra som livet ger mening och framtidstro.

För att bidra till vår möjlighet att leva ett gott liv utvecklar vi den gemensamma välfärden. Här innefattas skolan, vården, omsorgen, kulturen och fritiden. Välfärden ger oss det gemensamma skyddsnät som finns när livets förutsättningar förändras. Det kan gälla i samband med sjukdom eller funktionshinder som uppstår. Den kommunala verksamheten ska finnas där för att stötta och kompensera för att göra livet hållbart.

Det viktigaste för vår personliga frihet är ett arbete. Det ger självkänsla och social tillhörighet. Därför är insatser som bidrar till att alla som kan och har förmåga ska kunna arbeta viktiga.

- Alla ska ha möjlighet att leva ett gott liv utifrån sina förutsättningar.
- Alla har rätt till en meningsfull sysselsättning efter förmåga.
- Alla ska känna trygghet i en stark välfärd och ett kommunalt skyddsnät.
- Kommunen ska ha rådighet över skola, vård och omsorg.
- Kommunen ska upprätta fler IOP-avtal med den ideella sektorn.

Klimat- och miljömässigt perspektiv

Vi vet helt säkert att klimatet påverkas av det liv som vi lever här och nu. Vädret blir mer och mer extremt över hela jorden och vi ser redan nu klimatkrisens effekter med förödande skogsbränder och brist på dricksvatten. I Motala arbetar vi förebyggande för att minimera skaderisken vid såväl värmebölja som skyfall.

Kraftfulla insatser som minskar utsläppen av växthusgaser behövs också. Kommunen ska visa på goda exempel och underlätta så att vi alla kan göra klimatsmarta val i vardagen. Det handlar om åtgärder som främjar gång-, cykel och kollektivtrafik för att ge möjliga alternativ till bilåkande. Motala är en cykelstad och för att främja cyklandet ska arbetet efter vår cykelplan fortsätta. Där bilen är nödvändig ska den så långt möjligt köras på el, biogas eller andra fossilfria bränslen. Därför måste vi skapa förutsättningar för ett mer klimativänligt resande, genom exempelvis fler laddstolpar. Det finns sedan tidigare beslut om att införa publika laddningsstationer med laddstolpar i Borensberg samt Motala. Detta ska genomföras.

För att Sverige ska kunna nå netto-noll-utsläppsmålet behöver även vi i Motala komplettera utsläppsminskningar genom val av klimatsmarta produkter och andra ekosystemtjänster. Ett steg är att alla Motala kommuns transporter ska vara klimatneutrala. Vidare bör Motala kommun minska sitt energiberoende genom en större andel egenproducerad förnyelsebar energi, genom nya klimatsmarta energilösningar och genom energieffektiviseringar. Vidare bör kommunens inköp i högre grad bli klimatneutrala.

Maten har stor påverkan på klimatet och kommunen arbetar medvetet med en stor andel ekologiska och närproducerade livsmedel. Vi värnar om rika odlingslandskap med god biologisk mångfald där betesmark bidrar till att uppnå miljömål genom klimatsmarta inköp. Att spara på resurser genom att använda säsongsanpassade ingredienser och minska på matsvinnet är också betydelsefullt. Matavfall som läggs i den gröna påsen blir biogas som kan användas som fordonsbränsle. Mer återanvändning och återvinning ska stimuleras. Vi underlättar källsortering i hushållen genom fastighetsnära insamling. På det sättet sluter vi kretslopp och bygger en cirkulär ekonomi.

Vatten är avgörande för vår överlevnad och vår möjlighet att producera vår föda. I kommunen finns många sjöar och vattendrag som är viktiga för livsvillkoren. Här har Vättern viktig en plats. I Vättern tas dricksvatten till många kommuner därför måste skyddet av sjön vara starkt.

Kommunen ska arbeta för att skjutningarna och annan miljöförstörande verksamhet i Vättern ska upphöra.

- Arbetet med cykelplanen ska fortsätta.
- Möjliggöra för klimatsmart resande, genom ökad produktion av egen biogas och fler laddstolpar.
- Kommunen ska vara föregångare med klimatsmarta lösningar och energieffektivisering.
- Kommunala fastigheter ska i hög grad utrustas med solpaneler.
- Kommunen ska arbeta med en större andel ekologiska och närproducerade livsmedel.
- Kommunen ska verka för att skjutningarna och miljöförstörande verksamhet i Vättern upphör.
- Reningsverket ska uppgraderas för att minska andelen utsläpp av läkemedelsrester.

Ekonomiskt perspektiv

Ekonomiskt hållbar innebär att använda, vårda och underhålla resurser. Vi vill se ekonomisk hållbarhet som en ekonomisk utveckling vilken inte medför negativa konsekvenser för den ekologiska eller sociala hållbarheten. En ökning av ekonomiskt kapital får inte ske på bekostnad av en minskning i naturkapital eller socialt kapital

Vi skapar långsiktigt hållbara värden genom återanvändning och återvinning. Vi ska hushålla med resurser idag så att framtida generationer också har möjlighet att få sina behov tillgodosedda. Varje generation ska bära sina kostnader för att lämna över ett bättre Motala till nästa generation. Ekonomisk tillväxt ska användas för att motverka sociala klyftor och för att ge bättre miljö och klimat.

Genom implementering av tekniska innovationer och en utökad digitalisering skapas möjlighet till ett mer effektivt användande av resurser. Vi tar ansvar för kommunens ekonomi genom ett långsiktigt underhåll av de investeringar som gjorts, samtidigt som vi satsar för framtiden. I alla beslut ska helhetsperspektivet och samhällsnyttan vägas in. Långsiktighet ska gå före kortsiktighet, det är nödvändigt för en effektiv resursanvändning. Genom en god ekonomisk hushållning skapar vi förutsättningar för en positiv utveckling i hela Motala.

- Kommunens effektiviseringar ska ske på ett hållbart sätt.
- Gjorda investeringar ska underhållas.
- Vid investeringar ska samhällsnyttan vägas in.
- Genom tekniska innovationer och digitalisering kan resurser användas mer effektivt.

2.3 Det öppna, levande och demokratiska Motala

Demokrati och inflytande

En öppen och levande kommun grundar sig i alla människors lika värde och alla möjlighet till demokratiskt inflytande. Det grundar sig också på principen att alla bidrar. Det innebär att vi alla bidrar till det demokratiska samtalet med öppenhet, tolerans och viljan att lyssna till varandra. Att vi inför webb-TV från kommunfullmäktige är baserat på denna vilja.

Dialog ger Motalaborna möjlighet till samspel och inflytande. Det skapar också tillfällen för politiken att argumentera för sina prioriteringar när pengarna inte räcker till allt. Större öppenhet i besluts- och planeringsprocesser skapar bättre förståelse för beslut som fattas. En annan viktig del är öppenhet kring de utvecklingsprocesser som kontinuerligt pågår i verksamheten. Det är

människors behov och helhetssyn som ska styra utvecklingen. För att skapa en ökad öppenhet är det viktigt att vi använder oss av de verktyg som digitaliseringen fört med sig. Med tekniska verktyg kan vi nå ut till fler personer och på så sätt stärka den demokratiska processen. För en ökad öppenhet vill vi också införa publikt wi-fi på offentliga platser. Digitaliseringen ger också verktyg för bättre service och ökad tillgänglighet. Informationskanalerna ska utvecklas för att garantera medborgarna snabb och korrekt information.

Hälsa och självständigt liv är grundfundament i ett demokratiskt modernt samhälle. Den kommunala verksamheten är inte statisk. Det sker kontinuerligt utveckling som innebär att nya metoder och verksamhetsformer tillkommer. När varje skattekrona ska ge mervärde och användas effektivt är dialog kring prioriteringar ett viktigt verktyg.

Välfärdsteknik och digitalisering skapar stor nytta för såväl personal som individen. Genom implementering av digitala lösningar skapar vi förutsättningar för en bättre arbetsmiljö för vår personal och individen får ökade förutsättningar för ett självständigt liv.

Planeringsprocesser bör vara sammanhållna i syfte att bli effektivare. När helhet får styra är möjligheten större att hitta andra lösningar än de traditionella. Genom att våga prova nya tankar och idéer kan Motala leva upp till att vara en långsiktigt hållbar kommun ur socialt, miljömässigt och ekonomiskt perspektiv.

- Kontinuerlig utveckling för en god dialog mellan medborgare, civilsamhälle, näringsliv och kommun.
- Wi-fi ska finnas tillgängligt på såväl offentliga platser som på kommunala verksamheter, exempelvis på äldreboenden.

En kommun som håller ihop

I Motala ska alla ha möjlighet att leva ett gott liv oavsett var man bor. Därför ska landsbygd och stad samverka för att tillsammans skapa en attraktiv kommun. När vi vidareutvecklar de resurser som både landsbygd och stad har skapar vi en tillväxt som kommer alla till del. Med en mer aktiv samhällsplanering stärks orternas attraktivitet som bostadsorter, vilket möjliggör en positiv demografiutveckling som gynnar såväl den privata som den offentliga servicen. Vi ser offentliga servicepunkter som en nödvändighet på landsbygden. En utökning av biblioteksbussen tjänster är ett viktigt komplement till servicepunkterna. Samverkan med fler aktörer såsom region, näringsliv, föreningsliv och civilsamhälle, utifrån landsbygdens villkor, skapar förutsättningar för positiv utveckling. Den utvecklingen ska tas tillvara och kommun bär ett huvudansvar för att detta görs.

Vi ser idag hur landsbygden halkar efter i digitaliseringen. Det nationella målet på att 95 procent av alla hushåll ska ha en bredbandsanslutning om minst 100 Mbit/s år 2020 ligger fortfarande långt bort. För att även landsbygden ska hänga med i den tekniska utvecklingen måste kommunen, i samverkan med marknadens aktörer, ta ett omtag för att lyckas nå målet om en 95 procentig anslutningsgrad år 2020.

Arbetet med landsbygdsutveckling ska ske enligt "Tjällmo-modellen" där dialog och lokal förankring utgör fundamentet. Lokalsamhället har bäst kännedom om behov och kommande utmaningar, den kunskapen måste tillvaratas. Resultatet av utvecklingsarbetet i Tjällmo, med gemensamma prioriteringar, har varit mycket lyckat. Därmed ska metoden ligga till grund för det arbete som nu genomförs i samtliga orter i kommunen. För att Motala ska fortsätta vara en tillväxtkommun krävs det att hela kommunen är med på resan.

- Gymnasieelever på landsbygden ska ha tillgång till skolskjuts vid behov.
- Offentliga servicepunkter ska införas.
- Genom aktiv samhällsplanering ska orternas attraktivitet stärkas.
- Kommunen ska säkerställa att det nationella målet för bredbandsanslutning uppnås.
- Lokal dialog ska ligga till grund för utvecklingsarbetet.

2.4 Det mänskliga och sammanhållna Motala

Skola och utbildning

Grunden för vår möjlighet att växa som individer är kunskap. Att kunna läsa, räkna och skriva är den absolut bästa starten vi kan ge varje barn på väg mot vuxenlivet. Därför ska utbildningskedjan som startar i förskolan, vidare i grundskolan och slutar med gymnasiet hålla samman. Då får individen en kunskapsplatta att stå på samtidigt som samhället utvecklas med kunskaper. Men skoltiden ger så mycket mer än detta. Där lär vi oss att umgås med varandra, hur samhället fungerar och vad demokrati innebär. Utvecklingen av En skola för alla innebär att alla barn och ungdomar finns i en sammanhållen miljö. Vi lär alla barn och ungdomar att vi är olika med olika förutsättningar samtidigt som vi alla har samma värde. En god och bra förutsättning för vuxenlivet. För att ge rätt förutsättningar för alla elever att utvecklas utifrån sina individuella behov måste vuxennärvaron öka och lärarna måste ha en rimlig arbetsbelastning med fokus på undervisning.

Studiemiljön ska vara inkluderande och anpassad efter elevernas förutsättningar. Studiemiljön får aldrig vara ett hinder för elevens lärande och delaktighet. Då förskolor och skolor är en arbetsplats för både elever och personal ska dessa vara ändamålsenliga sett till både funktion och storlek. I en växande kommun med fler barn och unga krävs tidig planering för att säkerställa detta.

I Motala har vi under många kämpat med alldeles för hög arbetslöshet bland unga. Nu ser vi ljuset i tunneln, fler och fler kommer i arbete. En bidragande orsak är kontinuerliga satsningar på olika typer av insatser men också större efterfrågan på arbetsmarknaden. Därför måste vi exempelvis få fler ungdomar att gå ut med gymnasiekompetens. En gymnasieexamen som ger behörighet till universitet- och högskolestudier ökar kraftfullt möjligheten att få fäste på arbetsmarknaden.

- Skolan ska vara en sammanhållen miljö där barn möts på lika villkor.
- Resursfördelningen ska styras utifrån elevernas behov med socioekonomisk hänsyn.
- Vuxennärvaron ska öka och lärarna ska kunna utöva sin profession med rimlig arbetsbelastning.
- Studiemiljön ska genomsyras av inkludering och anpassas efter elevernas behov och förutsättningar.
- Fler ungdomar ska uppnå gymnasiekompetens.
- Elevhälsan ska motverka ohälsa genom ett förebyggande och främjande arbetssätt.

Bildning, kultur, fritid och föreningsliv

Människans behov av lek och rörelse, reflektion och nyfikenhet måste ges rätt förutsättningar. Personlig utveckling bygger inte bara på formell utbildning. Det moderna samhället ställer andra krav vilket innebär att vi alla måste få tillgång till annan kompetens. Då talar vi om kunskaper som ger sociala färdigheter och förståelse för sig själv och för varandra.

Det moderna och framtida arbetslivet ställer krav på social kompetens när det gäller ansvarstagande, bemötande, öppenhet och förmåga att improvisera. Den typen av kunskaper och erfarenheter finner vi på många olika områden. Det aktiva föreningslivet, det aktiva kulturlivet och möjligheten till ett aktivt fritidsliv bidrar till detta och därmed till tillväxt. Viktigt är att dessa verksamheter har hög tillgänglighet för alla Motalabor. Det kan exempelvis handla om fritidsgårdar för ungdomar eller lokaler för konstnärer.

I Motala har vi idag mycket att erbjuda på dessa områden. Det finns dock ingenting som säger att vi inte kan bli bättre. Många nya Motalabor har med sig andra kulturer och kompetenser som vi alla får glädje av när vi gör dessa synliga. Det skapar stor mångfald i utbudet för oss alla och ger en positiv utveckling i den växande kommunen. Därför vill vi fortsätta satsa på kultur-, fritid- och föreningsliv vilket även gynnar folkhälsan.

- Kommunen ska främja föreningslivet genom dialog och stöttning.
- Kulturskolan ska verka för delaktighet och fler ska få möjlighet att delta.
- Öppen bildverksamhet ska bli en del av kulturskolans verksamhet.
- El Sistema ska utvecklas och implementeras på fler skolor.
- Fritidsgårdarna ska bli mer tillgängliga och en ny fritidsgård ska öppnas på Ekön.
- En aktivitetshall ska byggas.
- En ny simhall ska byggas.
- En fritidsbank ska inrättas för gratis kortare utlåning av sport- och fritidsutrustning.

Arbetsmarknad och sysselsättning

Förutom utbildning är ett arbete att gå till viktigt för personlig utveckling. Ett arbete som ger egen försörjning skapar frihet och framtidstro. För att fler ska kunna delta i arbetsmarknaden måste förutsättningar skapas, genom exempelvis praktikplatser.

Det moderna samhället kräver att vi hela tiden fyller på vår kunskapsbank. Det kan ske på många sätt. Kontinuerligt lär vi oss på våra arbetsplatser och genom andra aktiviteter. Det livslånga lärandet är en realitet. Här kan och ska kommunens vuxenutbildning samverka med företag och andra intressenter. Skälet är enkelt – alla ska få möjlighet att finnas på en arbetsmarknad som är föränderlig och ställer nya krav. Vuxenutbildningen är en förutsättning för kompetensförsörjningen i både den privata och offentliga verksamheten.

I kommunen har vi drivit flera olika projekt för att hitta bra arbetsmetoder till stöd för personer långt ifrån arbetsmarknaden. Ur projekten har utvecklats en arbetsmetod som nu är implementerad i den kommunala verksamheten. Vi arbetar nu tillsammans med flera andra parter för att ge alla de bästa förutsättningarna. Delegationen Unga till Arbete är en viktig del för ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet.

- Kommunen ska verka för fler praktikplatser.
- Fler vägar för snabb validering och matchning mot arbetsmarknaden.
- Omställning ska vara möjligt genom hela livet för att säkra kompetensförsörjningen.

Vård och omsorg

Under livets alla skeden har vi till och från behov av vård och omsorg. I ett Motala som växer med ökande befolkning blir behovet större. Den demografiska utvecklingen visar att andelen äldre ökar. Vi lever längre och ju äldre vi blir desto större blir behovet av vård och omsorg. Andra tydliga tendenser är att vi också är friska längre upp i åren men när dagen kommer då vi

behöver hjälp ställer vi tydligare krav på hur vi vill ha det. Skapandet av nätverk och sociala mötesplatser ger sammanhållning och bryter ensamhet. Tillsammans med förebyggande insatser som främjar hälsa utgör detta en viktig hörnsten för att kunna möta framtidens resursbehov.

För att leva upp till utvecklingen och kommande krav på verksamhet måste vi samverka med sjukvården som bedrivs av Region Östergötland. I samråd och delaktighet ska varje invånare uppleva trygghet i sitt hem med en samordnad vård och omsorg. Genom samverkan med Region Östergötland skapar vi en nära vård som möter behoven och ger medborgarna den trygghet de har rätt till.

Oavsett var i livet man befinner sig, eller vilket stöd man behöver, ska man känna sig trygg med att vård och omsorg finns nära om så behövs. För trygghet genom hela livet krävs ett helhetstänk. Genom att satsa på träffpunkter skapar vi samhörighet. Med anhörigstöd skapar vi en inkludering. Den nya tekniken hjälper oss skapa förutsättningar för våra äldre, eller personer i behov av vård och omsorg, att bo kvar hemma längre, om så önskas. På äldreboendena ska fler parboenden erbjudas och allt större hänsyn måste tas till behovet av flerspråksstöd.

Vård och omsorg gäller inte bara de äldre Motalaborna. Det finns idag en bred verksamhet som ger omsorg till människor med olika funktionshinder med många olika behov. Vi vill att alla Motalabor ska få den bästa möjligheten att leva självständiga och hälsosamma liv. För att detta ska kunna uppnås behöver vi kartlägga det faktiska personalbehovet, så att personalens kunskaper tillvara tas på rätt sätt.

- Ensamheten ska brytas genom skapandet av fler sociala mötesplatser i närområden, med start i Charlottenborg, Ekön och Väster.
- Stärkt samverkan med Region Östergötland för en nära vård.
- Hälsocenter ska utvecklas för ökad tillgänglighet och arbeta med förebyggande insatser.
- Nästa äldreboende ska byggas i Borensberg.
- Parboenden ska i högre utsträckning erbjudas på äldreboenden.
- All verksamhet ska genomförs av Äldreplanens intentioner.
- Kommunen ska skapa särskilda boendemiljöer för yngre människor i behov av särskilt boende.
- Kommunen ska inrätta en syn- och hörselkonsulent i samverkan med hemtjänst och hemsjukvård.

2.5 Det innovativa och nyskapande Motala

Bostad för alla

När antalet Motalabor fortsätter att öka krävs att det byggs nya bostäder. Här behöver vi tänka brett. När nya bostadsområden skapas ska bebyggelsen vara blandad med både egna hem, hyresrätter, bostadsrätter och små och stora lägenheter. Mångfald i utbudet bidrar till positiv utveckling i området. Det gör också att hela livet inryms i området med allt från barn till äldre som har särskilda behov i sitt boende. Det innebär också att planeringen innehåller äldreboenden eller andra typer av boenden för dem som behöver. Trygghetsboenden är en boendeform på stark frammarsch som ger äldre möjlighet till ett tryggt boende utformat efter individens behov.

Att planera bostäder för fler Motalabor innebär också att planera församhället i helhet. När nya bostadsområden växer fram eller när vi förtätar områden ska alla hållbarhetsperspektiv beaktas.

Klimatet ska vara i fokus samtidigt som en social inkludering är nödvändig. Bostadsområdena ska utgöra mötesplatser för människor, med olika bakgrunder och på olika platser i livet. Det kommer att behövas förskolor, skolor, olika typer av särskilda boenden och kultur- och fritidsanläggningar. Här finns här stort utrymme för att tänka långsiktigt och innovativt.

Bostadsstiftelsen Platen bidrar med att bygga bostäder på flera håll i kommunen. Men det räcker inte. Kommunen behöver få fler byggaktörer som bidrar till bostadsbyggandet. När alla livets skeden ska finnas måste också kostnaden för bostaden vägas in. För att få den mångfald vi tycker är viktig ska det finnas bostäder i området som alla har råd med.

- Blandad bebyggelse ska eftersträvas med bostäder för olika förutsättningar och behov.
- En helhetlig samhällsplanering ska motverka segregation och skapa mötesplatser.
- En mångfald av byggaktörer och en aktiv bostadsstiftelse skapar förutsättningar för mångfald och social sammanhållning.

Infrastruktur

För att svara upp mot det mänskliga behovet att kunna förflytta sig byggs gator, vägar samt gång- och cykelstråk. Vi behöver ta oss dit vi vill på ett smidigt sätt som samtidigt är trafiksäkert och miljömässigt hållbart. Vi kan alla vara bilister, resenärer i kollektivtrafiken, cyklister och fotgängare vid olika tillfällen. De olika trafikslagen ska samsas i det gemensamma gaturummet sida vid sida och vi ska säkerställa att våra väg- och gatunät underhålls på ett långsiktigt, hållbart sätt. Där ska också finnas plats för bebyggelse och grönytor. Känslan av trygghet i det offentliga rummet är viktigt. En feministisk stadsplanering leder till trygg och trivsamt offentligt miljö för alla. Det offentliga rummet är för alla, därför ska vi säkerställa en god tillgänglighet oavsett vilket behov man har.

Kollektivtrafiken är en nödvändig del av ett miljövänligt samhälle. För att vår kommun, med en stor andel landsbygd, ska hålla ihop måste vi arbeta för stärkta kommunikationer även på landsbygden. Oavsett var i kommunen man bor ska man ha möjlighet att ta sig till skola, arbete eller fritidsaktiviteter. För att nå detta måste kommunen vara en stark part i det regionala samverkansarbetet.

- Såväl väg- och gatunät som gång- och cykelstråk ska underhållas för att samtliga trafikanter ska kunna röra sig enkelt och tryggt.
- Det offentliga rummet ska vara tillgängligt och anpassat för alla.
- Den offentliga miljön ska genomsyras av trygghet.
- Kommunen ska verka för en välfungerande kollektivtrafik i hela kommunen.

En attraktiv kommun

Vi som lever och verkar i Motala – Östergötlands sjöstad – är stolta och har höga ambitioner. Attraktiva miljöer som ger livskvalitet gör att vi med öppen famn välkomnar de som väljer att bosätta sig här. I den utveckling som nu pågår sätter vi människors behov i centrum. Särskilt viktigt är det i samhällsplaneringen.

En bransch som är på stark frammarsch i Motala är besöksnäringen, som nu är en av basnäringarna. Lalandias etablering kommer få stor betydelse för hela kommunen, inte minst för sysselsättningen. Etableringen kommer även ge näring till andra företag i kommunen vilka erbjuder andra tjänster som besökare efterfrågar.

Motala betyder mötesplats. Vi är stolta över de föreningar som årligen arrangerar stora evenemang som är riksända. Med vårt starka varumärke kan vi locka fler stora evenemang till oss. Vi ska locka fler besökare och vi vill att de som bor i kommunen ska besöka evenemang i kommunen. Vi sätter fokus på: Upplevelser för alla, evenemang året runt, värdskap i toppklass samt att utvecklingen ska ske i samverkan. Här är naturen och landsbygden viktiga områden att ta vara på.

- Centrum ska utvecklas i dialog med medborgare och näringsliv.
- Motalas varumärke ska stärkas genom gott bemötande från kommunen.
- Kommunen ska stärka sin attraktivitet genom samverkan med föreningsliv och arrangörer.

Utvecklingen i näringslivet, Innovationer, FoU, Entreprenörskap

Omvandlingen av näringslivet i Motala har pågått i drygt tre decennier. Den kunskap som fanns hos både Luxor och Motala Verkstad togs vidare till avknoppningar i små företag. Detta blev starten för den utveckling vi idag ser i ett mångfacetterat näringsliv i många branscher. Som kommun har vi på olika sätt stöttat den här utvecklingen genom skapandet av Tillväxt Motala. För att stärka utvecklingen ytterligare har vi tagit ett initiativ för ett företagsklimat i toppklass. Dialog och nära samverkan mellan kommun och näringsliv ger förutsättningar för en stark utveckling. För att klara matchningen och kompetensförsörjningen använder vi oss av behovsanalyser i samråd med företagen. Motala ska vara en kommun i framkant!

Tankar kring hur framtiden formas bygger på ny kunskap. Därför har också området forskning och utveckling (FoU) en viktig funktion. Satsning på FoU breddar vårt synfält och ger nya ingångar i utvecklingsarbetet av såväl den kommunala verksamheten som näringslivet. FoU-verksamhet lämpar sig väl för samverkan med andra parter vilket ofta leder till spännande utmaningar och idéer. I detta skapas också innovativa miljöer som drar till sig många olika professioner.

De satsningar som kommunen gör för att bidra till utvecklingen och etableringen av företag har bäring på möjligheterna till arbetet och sysselsättning. Ett mångfacetterat näringsliv i många olika branscher ökar den möjligheten. Alla som kan jobba ska jobba. När kommun och näringsliv samverkar stärks företagen och fler människor kommer i sysselsättning. Kommunen upphandlar för 800 miljoner kronor årligen och genom en förenklad offentlig upphandling kan de lokala företagen lättare delta.

- Arbetet för ett företagsklimat i toppklass ska intensifieras.
- Kommun ska skapa förutsättningar för kompetensförsörjning genom koppling till universitet och högskola.
- Genom samverkan mellan näringsliv och kommun stärks företagen och fler kan komma i sysselsättning.
- Ung företagsamhet och entreprenörskap i skolan ska vidareutvecklas vilket säkerställer kommunens tillväxt.
- Förenkla upphandlingarna så att fler lokala företag har möjlighet att konkurrera.

3. Resurser

3.1 Årets process

Planeringsprocessen inför Mål och Resursplan 2019 har utformats i enlighet med Riktlinjer för planering- och uppföljningsprocessen som beslutades av kommunfullmäktige i mars 2018.

Riktlinjerna syftar till att säkerställa ett arbetssätt som innebär att kommunens resurser används på ett sätt som skapar största möjliga nytta för kommunens medborgare och kunder och att kommunens ekonomi långsiktigt är i balans, i enlighet med styrdokumentet "God ekonomisk hushållning". Det ska också finnas en transparens i vilka prioriteringar som görs och på vilka grunder samt hur utfallet blir. För att uppnå ett sådant arbetssätt krävs tydlighet och tilltro till processen och stor delaktighet från olika nivåer och delar i organisationen.

Planeringsprocessen resulterar i att kommunfullmäktige inför varje verksamhetsår beslutar om en Mål och Resursplan där mål och resursfördelning för styrelsen och nämnderna framgår. En konkretisering av kommunfullmäktiges beslut sker i varje nämnd och styrelsen genom ett beslut om nämndens Mål och Resursplan inklusive förvaltningens verksamhetsplan samt beslut om nämndens internkontrollplan.

För att bereda underlag för kommunfullmäktiges och nämndernas/styrelsens beslut om Mål och Resursplan och internkontrollplan genomförs årligen planeringsprocessens sex delprocesser:

1. Starta upp
2. Analysera
3. Prioritera inom nämnd
4. Prioritera och besluta kommunövergripande
5. Planera övergripande
6. Detaljplanera

För var och en av de sex delprocesserna finns ett antal aktiviteter definierade som är tids- och ansvarssatta. Samtliga nämnder och förvaltningar ska följa de sex delprocesserna med tillhörande aktiviteter.

Det är då allmänna val genomförs fattas besluten i planeringsprocessen vid andra tidpunkter eftersom det är det nyvalda kommunfullmäktige som ska fatta beslut. Besluten om mål och resurser sker också vid separata tillfällen och inte i ett samlat beslut. Detta beror på att det efter ett val sker en översyn av mandatperiodens politiska inriktning som påverkar målstyrningen. Inför varje ny mandatperiod sker också en översyn och vid behov revidering av ledningssystemet för att förbättra och utveckla styrningen inför den nya mandatperioden.

Enligt ledningssystemet fördelar kommunfullmäktige ekonomiska ramar för driften till kommunstyrelsen och nämnderna. Fördelningen sker på verksamhetsnivå utifrån förslag från kommunstyrelsen och nämnderna. Med anledning av valåret fördelar fullmäktige den ekonomiska ramen totalt per nämnd och styrelsen. Fördelning på verksamhetsnivå sker i nämnderna i februari 2019.

Utifrån kommunfullmäktiges beslut om Mål och Resursplan beslutar nämnderna om sin resursfördelning i februari 2019. Beredningen av ett nytt lokalt utvecklingsprogram förväntas pågå under första kvartalet 2019 och beslutas under andra kvartalet.

3.2 God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är ett lagstadgat krav som återfinns i kommunallagen. Lagens utformning innebär att det är upp till varje kommun att definiera den närmare innebörden av vad som i det enskilda fallet utgör en god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige beslutade i början på 2018 hur Motala kommun definierar God ekonomisk hushållning.

Grunden för hur kommunen hanterar sin ekonomi är sund hushållning med de resurser som förvaltas på medborgarnas uppdrag. Ekonomin ska utformas så att varje generation bär kostnaderna för den service som konsumeras. Detta innebär att ingen ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Det gäller att hushålla i tiden och över tiden. Enligt förarbetena till kommunallagen ska resultatet ligga på en nivå som realt sett konsoliderar ekonomin. I praktiken handlar det om ett resultat på en nivå som inte urholkar kommunens eget kapital (nettoförmögenhet) eller genererar en för låg självfinansieringsgrad av investeringar.

Följande finansiella mål är beslutade avseende en God ekonomisk hushållning för Motala kommun i ett finansiellt perspektiv.

Finansiellt mål 1, Soliditet

Det övergripande målet är att soliditeten inte ska understiga 40 procent. Målsättningen är att soliditeten ska återgå till 2016 års nivå på 48,5 procent.

Finansiellt mål 2, Resultatmål

Kommunens resultat före extraordinära poster ska minst uppgå till 2,5 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

Finansiellt mål 3, Skuldtak

Kommunens räntekostnader får inte överstiga 1 procent och låneskulden får inte överstiga 50 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning.

3.3 Resultatbudget

3.3.1 Verksamhetsanalys och preliminär Mål och Resursplan

Kommunen genomförde under 2017 långsiktiga beräkningar av den ekonomiska utvecklingen. Dessa visar på ett effektiviseringsbehov på cirka 1.4 procent per år vilket för närvarande motsvarar 35-40 miljoner kronor. Detta efter att priser, löner och volymer är uppräknade. Beräkningarna var ett viktigt underlag för utformningen av de finansiella målen.

Förvaltningarna fick inför verksamhetsanalyserna (januari 2018) preliminära ekonomiska ramar som låg till grund för yttrandet i april. Ramen för 2018 var utgångspunkten som sedan korrigerades med förväntad utveckling av priser och löner, demografisk utveckling. De preliminära ramarna justerades även med beräknad effektivisering av central löneadministration. Av denna effektivisering behålls 25 procent på nämnden. Inför verksamhetsanalyserna inarbetades i ramarna en generell effektivisering på totalt 20 miljoner kronor.

I verksamhetsanalysen fick förvaltningarna i uppdrag att ta fram förslag på 15 miljoner kronor i effektivisering eller ransonering. Utöver detta fick kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram förslag på 10 miljoner kronor i kommungemensamma effektiviseringar. Dessa

effektiviseringar var en förutsättning för att nå den uppsatta resultatnivån samt skapa ett litet utrymme för tillkommande behov.

I april yttrade sig respektive nämnd/styrelsen avseende verksamhetsanalyserna. Utifrån förutsättningarna ovan har nämnderna yttrat sig om tillkommande behov på 80 miljoner kronor. Nämndernas förslag till effektivisering och ransonering uppgick till knappt 13 miljoner kronor. Kommunstyrelsen yttrade sig över möjliga kommunövergripande effektiviseringar som uppgår till cirka 5,6 miljoner kronor. För att genomföra dessa effektiviseringar krävs i flera fall medel för omställning.

Nämndernas yttranden värderades av prioriteringsforum och ledde fram till ett beslut i kommunstyrelsen i juni om preliminära ramar.

3.3.2 Slutlig resultatbudget

Tkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Nämndernas/styrelsens nettokostnader	-2 503 239	-2 549 370	-2 594 643
Effektiviseringsbehov	30 500	101 424	182 647
Avsättning deponi	-1 000	-1 000	-5 000
Pris och -löneökningstrymme - ej fördelat	-6 927	-83 307	-167 224
Summa nämnder/styrelsen	-2 480 666	-2 532 253	-2 584 220
Pensioner och löneskatt	-164 448	-165 318	-176 157
Kommunstyrelsen finans	264 387	270 299	275 800
Avskrivningar	-110 000	-115 000	-120 000
Resultat 1			
Verksamhetens nettokostnader	-2 490 727	-2 542 272	-2 604 577
<i>V-netto / skatteint,bidrag</i>	<i>98,0%</i>	<i>97,4%</i>	<i>97,4%</i>
Skatteintäkter	1 938 703	1 987 663	2 052 640
Utgjämning och generella statsbidrag	603 409	621 308	621 581
Finansnetto	-1 000	-2 000	-3 000
Resultat 2			
Resultat före extraordinära poster	50 385	64 699	66 644
<i>Res.2 /skattint.och utjämn</i>	<i>2,0%</i>	<i>2,5%</i>	<i>2,5%</i>
Resultat 3			
Förändring av eget kapital	50 385	64 699	66 644

Resultatbudgeten är upprättad utifrån skatteprognos från oktober 2018 samt prognos över kommande pensionskostnader från augusti 2018.

En specifikation av nämndernas ramar framgå av tabeller för respektive år nedan. Ramarna är justerade till följd av ny politisk organisation med undantag av fördelning av nuvarande samhällsbyggnadsenhet. Ytterligare justeringar kommer att genomföras med anledning av ny gemensam ledningsförvaltning.

För att kunna leva upp till de finansiella målen måste det omställningsarbete med effektiviseringar, ransoneringar och prioriteringar fortgå med fördjupade verksamhetsanalyser som utgångspunkt. Ekonomisk hållbarhet handlar om att använda, vårda och underhålla

resurser och att investera långsiktigt. För en långsiktig ekonomisk hållbarhet och god ekonomisk hushållning över tid måste förvaltningarna hinna med omställningsarbetet. Med anledning av detta skjuts det finansiella målet om en resultatnivå på 2,5 procent till 2020. Detta innebär att effektiviseringsbehov för 2019 blir 30,5 miljoner kronor. Effektiviseringsarbetet behöver ske tvärssektoriellt och med konsekvensanalyser som grund.

3.3.3. Politiska prioriteringar

Med anledning av pågående investeringar samt politiska prioriteringar höjs ramarna för socialnämnden och bildningsnämnden. Dessa anslag ska finansiera framtida behov, exempelvis industriprogrammets fortlevnad och därmed säkra kompetensförsörjningen för en viktig näring. Socialnämnden får tillskott för driften av äldreboendet på Nämndemansgatan och gruppboendet Vätternrosen. Bildningsnämnden får dessutom täckning för ökade lokalkostnader för Mariebergsskolan.

Långsiktiga investeringar grundat i ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet skapar utveckling och bidrar till samhällsnyttan. Investeringar såsom en ny simhall samt reinvestering i befintlig säkerställer tillgången till simhall. En aktivitetshall stärker Motalas varumärke samtidigt verksamheten tryggas för såväl allmänhet som föreningsliv. Dessa investeringar är viktiga ur ett folkhälsoperspektiv. För en god skolmiljö krävs ändamålsenliga lokaler som främjar en gynnsam lärmiljö. Med förändrade behov krävs en strategisk planering och att investeringar genomförs i rätt tid. Med anledning av detta måste planerade förskole- och skolinvesteringar genomföras. För en positiv demografiutveckling i landsbygdsorterna bör en förstudie utreda ej detaljplanlagda ortområden för att finna utvecklingsmöjligheter. Tekniska förvaltningen har ett investeringsbehov som måste genomföras för att stärka arbetsmiljön och därmed minska sjukfrånvaron. Arbetet med cykelplanen ska fortgå för allas möjlighet till tryggt och miljövänligt resande. Detta stärker Motalas varumärke som en cykelstad. Investeringar för att öka tillgängligheten i det offentliga rummet är prioriterade. Stadsutvecklingen i Borensberg ska fortgå för att stärka ortens attraktivitet. Utvecklingsarbetet av Stora torget har pågått länge och måste färdigställas för ett mer trivsamt centrum.

Motala kommun har från Tillväxtverket tilldelats medel för att motverka segregation. Dessa medel bör bland annat användas till Hallens ungdomscenter, Delegationen Unga till Arbete och en utveckling av El Sistema. Medlen ska också nyttjas till startandet av en fritidsgård på Ekön. Genom dessa satsningar skapas en grund för starkt integration där mångfald blir en tillgång.

3.4 Nämndernas och styrelsens ramar 2019-2021

3.4.1 Specifikation över nämndernas ekonomiska ramar 2019

Nämnd/styrelsen	Justerad ram 2018	Demografi 2019	Avstämning demografi 2017	Lönekomp kv 1 2019	Korr lönekomp kv 1 2019	Prioriteringar löneöversyn 2018	Lönekomp kv 2-4 2019	Priskomp omk och köpt vht	Ej nivåhöjande	EU-val	Effektivisering/ ransonering beslut 2018	Löneenheten	Statsbidrag	Generell effektivisering, v-analys	Politiska prioriteringar	Ny organisation	Förslag ram 2019
KF:s beredningar	-444	0	0	-2	0	-2	-4	-3	0	0	0	0	0	3	0	452	0
Kommunfullmäktige	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-3 149	-3 149
Personalnämnden	-2 412	0	0	-4	-1	-5	-10	-39	0	0	0	0	0	22	0	2 449	0
Revisionen	-1 929	0	0	-3	0	-3	-7	-36	0	0	0	0	0	20	0	0	-1 958
Valnämnden	-911	0	0	0	0	0	-1	-17	700	-800	0	0	0	7	0	0	-1 022
Överförmyndaren	-4 859	0	0	-43	-54	-106	-118	0	0	0	0	0	0	64	0	0	-5 116
Kommunstyrelsen	-109 270	0	0	-457	-63	-567	-1 257	-834	0	0	0	-5 837	0	939	0	248	-117 098
Bildningsnämnden	-1 181 572	-13 162	-6 206	-5 342	-1 063	-5 501	-14 690	-6 941	0	0	2 250	4 700	-745	9 783	-16 000	0	-1 234 489
Plan- och miljönämnden	-66 115	0	0	-400	30	-96	-1 099	-43	0	0	150	369	0	517	0	66 687	0
Samhällsbyggnadsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-127 162	-127 162
Socialnämnden	-985 440	-8 300	3 313	-4 574	-1 851	-3 394	-12 578	-5 361	0	0	0	4 637	0	8 111	-3 000	0	-1 008 437
Tekniska nämnden	-64 794	0	0	-175	-59	-98	-480	-730	0	0	0	519	0	534	0	65 283	0
Tekniska servicenämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-4 808	-4 808
Vatten- och avfallsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa	-2 417 746	-21 462	-2 893	-11 000	-3 061	-9 772	-30 244	-14 004	700	-800	2 400	4 388	-745	20 000	-19 000	0	-2 503 239

3.4.2 Specifikation över nämndernas ekonomiska ramar 2020

Nämnd/styrelsen	Ram 2019	Demo- grafi*	Stats- bidrag	Effektivisering/ ransonering	Återföring social investe- ringsfond	Politiska prioriteringar	Ej nivå- höjande	Förslag ram 2020
Kommunfullmäktige	-3 149	0	0	0	0	0	0	-3 149
Revisionen	-1 958	0	0	0	0	0	0	-1 958
Valnämnden	-1 022	0	0	0	0	0	800	-222
Överförmyndaren	-5 116	0	0	0	0	0	0	-5 116
Kommunstyrelsen	-117 098	0	0	500	0	0	0	-116 598
Bildningsnämnden	-1 234 489	-14 409	43	0	300	-2 500	0	-1 251 055
Samhällsbyggnadsnämnden	-127 162	0	0	150	0	0	0	-127 012
Socialnämnden	-1 008 437	-5 015	0	0	0	-26 000	0	-1 039 452
Tekniska servicenämnden	-4 808	0	0	0	0	0	0	-4 808
Vatten- och avfallsnämnden	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa	-2 503 239	-19 424	43	650	300	-28 500	800	-2 549 370

3.4.3 Specifikation över nämndernas ekonomiska ramar 2021

Nämnd/styrelsen	Ram 2020	Demo- grafi	Politiska prioriteringar	Återföring social investe- ringsfond	Förslag ram 2021
Kommunfullmäktige	-3 149	0	0	0	-3 149
Revisionen	-1 958	0	0	0	-1 958
Valnämnden	-222	0	0	0	-222
Överförmyndaren	-5 116	0	0	0	-5 116
Kommunstyrelsen	-116 598	0	0	0	-116 598
Bildningsnämnden	-1 251 055	-12 432	-2 500	300	-1 265 687
Samhällsbyggnadsnämnden	-127 012	0	0	0	-127 012
Socialnämnden	-1 039 452	-6 791	-26 000	2 150	-1 070 093
Tekniska servicenämnden	-4 808	0	0	0	-4 808
Vatten- och avfallsnämnden	0	0	0	0	0
Summa	-2 549 370	-19 223	-28 500	2 450	-2 594 643

3.5 Investeringsbudget

Motala kommuns investeringsprocess omfattar alla investeringar. Investeringarna delas in i olika typer av investeringar vid planering, beslut och uppföljning. Enligt ledningssystemet beslutar kommunfullmäktige om investeringsramar på projektnivå till kommunstyrelsen och nämnderna. För reinvesteringar fördelas totala reinvesteringsramar till kommunstyrelsen och nämnderna. För respektive del har nämnderna ett genomförande- och uppföljningsansvar. Kommunstyrelsen beslutar om omfördelning mellan investeringsprojekt inom den totala investeringsramen. När det gäller reinvesteringar har ansvarig nämnd rätt att besluta om omfördelning.

I sammanställningarna nedan redovisas endast beloppen per respektive investeringsprojekt och år. Efter kommunfullmäktiges beslut i november ska nämnderna i sin Mål och Resursplan beskriva per investeringsprojekt inriktning/omfattning, effekter och förändrade driftkostnader till följd av investeringen.

Från och med 2017 finns för vissa investeringsprojekt ett krav på igångsättningstillstånd för att säkerställa att beslutad investeringsbudget finns och att de driftkostnader som uppstår i samband med färdigställandet är beräknade och finansierade hos de enheter som kommer att belastas med kostnader.

3.5.1 Totala investeringar

Typ av investering	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Reinvesteringar	55 350	68 790	54 846
Intäktsfinansierade	31 730	32 920	30 900
Lokaler	127 280	210 286	192 500
Exploatering	5 300	21 250	-1 600
Tillväxtinvesteringar inkl landsbygdsutv	23 950	25 650	14 650
Summa exklusive VAN	243 610	358 896	291 296
Vatten och avfallsnämndens investeringar	105 448	59 901	69 560
Totalt inkl VAN	349 058	418 797	360 856

3.5.2 Reinvesteringar

Reinvestering per nämnd	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Socialnämnden	1 500	7 600	1 500
Samhällsbyggnadsnämnden	1 990	13 220	7 376
Tekniska servicenämnden	14 600	23 000	23 000
Bildningsnämnden	20 860	13 770	11 770
Kommunstyrelsen	16 400	11 200	11 200
Summa reinvesteringar	55 350	68 790	54 846

3.5.3 Intäktsfinansierade investeringar

Benämning	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Summa intäktsfinansierade investeringar tkr	31 730	32 920	30 900
Inventarier och maskiner Städ	350	350	350
Inventarier och maskiner Måltid	2 350	2 350	2 350
Bilpoolsbilar	3 150	3 150	3 150
Drift/Anlägggn	2 000	6 000	4 000
Inventarier och maskiner Fastighet	180	70	50
Fastighetsunderhåll	19 000	21 000	21 000
Riktade teknikåtgärder energi/miljö	4 700	0	0

3.5.4 Lokalinvesteringar

Benämning	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Summa lokaler tkr	127 280	210 286	192 500
Skolor	28 380	42 606	0
Ombyggnad kök Skolgårda inkl hyresgästanpassning	17 680	6 206	0
Skolgårda reinvestering	10 200	0	0
Reinvesteringar grundskola	500	36 400	0
Förskolor	58 000	28 500	6 500
Förskola Norra Bråstorp inkl förtätning upptagningsområde			
Skolgårda	33 000	8 000	0
Förskola Råssnäs	25 000	0	0
Trollsländans förskola reinvestering	0	11 000	0
Solsätters förskola reinvestering	0	9 500	6 500
Omsorg	500	0	0
Förstudie äldreboende och LSS	500	0	0
Fritid och kultur	38 000	138 180	175 000
Förstudie omklädningsrum fritidslokaler	0	180	0
Ny simhall	0	75 000	175 000
Reinvestering befintlig simhall	3 000	0	0
Aktivitetshall	30 000	63 000	0
Lokverkstan (bgt på samhbyggn 2018)	5 000	0	0
Övriga lokaler	1 000	1 000	11 000
Räddningsstation	1 000	0	0
Övningsfält räddning lokaler	0	1 000	11 000
Förstudier bildningsnämnden	1 400	0	0
Motala tätort förskola/grundskola	900	0	0
Förstudie förskola/grundskola landsbygd	500	0	0

3.5.5 Exploatering och tillväxtinvesteringar

	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Totalt exploatering och tillväxtinvesteringar	29 250	45 900	12 050
Exploatering	5 300	21 250	-1 600
Industri	4 600	50	-4 700
Bostäder	-3 700	16 800	-1 300
Fastighetsförvärv	4 400	4 400	4 400
Tillväxtinvesteringar	23 950	24 650	13 650
Plangenomförande	400	1 600	400
Projektplanerade objekt	19 750	14 050	6 250
Objekt i förstudiefas	1 300	7 000	5 000
Tilläggsavtal Trafikverket utg	0	20 700	21 766
Tilläggsavtal Trafikverket ink	0	-20 700	-21 766
Landsbygdsutveckling	1 500	1 000	1 000
Miljöutveckling	1 000	1 000	1 000

Totalt exploatering	5 300	21 250	-1 600
<i>Exploatering industri</i>	4 600	50	-4 700
Östra Bråstorp	700	-1 600	-2 700
Bergsätter, väster	-300	-950	0
Agneshögs industriområde	4 000	0	0
Erstorp etapp 2 Borensberg	0	2 600	-500
Norrsten	-400	-400	-1 500
Norrsten etapp 2	600	400	0
<i>Exploatering bostäder</i>	-3 700	16 800	-1 300
Södra stranden	1 000	3 000	2 000
Nya småhustmter Klockrike	300	2 000	-500
Södra hamnen Borensberg	500	0	0
Norra Bråstorp etapp 2	1 000	3 700	3 100
Dragkampsängen Borensberg	700	0	0
Nya bostadsproj B-berg	500	4 500	-1 900
Ekön 5	-300	0	0
kv Stenavadet	1 000	-4 000	0
Djurkälla 10:62 m fl	0	10 000	-5 000
Buntmakaren	-8 000	0	0
Offerby etapp 2	500	0	0
Kv Munken	0	-6 000	0
Södra Freberga	500	0	0
Olivehult 10:3 Hällalund	-2 300	-900	0
Bromma2:2	0	500	1 000
Klockrike, Tororp	-100	0	0
Kv. Linden	1 500	2 000	0
Bryggeriet	-1 500	0	0
Vätternviken	1 000	0	0
Luxor 7	0	1 000	0
Norra Kanalstranden	0	500	0
Ängdalen	0	500	0
Fastighetsförvärv	4 400	4 400	4 400

	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Totalt tillväxtinvesteringar	23 950	24 650	13 650
Plangenomförande	400	1 600	400
GC-väg Östra Bergsätter	0	1 200	0
Övrigt plangenomförande	400	400	400
Tillväxtavtal Trafikverket utgifter	0	20 700	21 766
Ombyggnad Vadstenavägen	0	10 000	6 000
Borgmästaretorget	0	700	0
Östermalmsgatan	0	10 000	6 000
Oidentifierade objekt	0	0	9 766
Inkomster	0	-20 700	-21 766
Projektplanerade objekt	19 750	14 050	6 250
Trygg säker och tillgänglig	5 000	5 000	5 000
Stadsmiljö Borensberg	1 250	1 250	1 250
Gamla stan radiella gator	0	2 800	0
Stora torget	5 000	5 000	0
Ny parkering Bagaren	500	0	0
Markberedning kvarteret Tvätt-	8 000	0	0
Objekt i förstudiefas	1 300	7 000	5 000
Stadsparken/Vätternpromenaden	0	2 000	0
Gestaltning Varamobaden	0	5 000	5 000
P-Hus centrum förstudie	0	0	0
Förstudie utvecklingsprogram landsbygdsorter	300	0	0
Förstudie Ny simhall	1 000	0	0

3.5.6 Vatten- och avfallsnämndens investeringar

	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Totalt VAN	105 448	59 901	69 560
Totalt Vatten	43 048	48 401	48 760
Totalt Avfall	62 400	11 500	20 800
Vatten	43 048	48 401	48 760
Pumpstations och nätutrustning	1 000	1 000	1 000
Verksutrustning	1 000	1 000	1 000
VA-verk	13 000	3 000	3 000
VA-nät	23 548	23 901	24 260
Nyinvesteringar	4 500	4 500	4 500
Överföringsledning söder	0	15 000	15 000
Avfall	62 400	11 500	20 800
Ospecc. anläggningsinv	0	400	400
Renhållningsfordon	6 600	6 600	9 900
Lastväxlarbil	0	0	2 000
Lastväxlarsläp	500	0	0
Fyrfackskärl	12 200	4 300	8 300
Containrar för omlastning	200	200	200
Personalbyggnad Tuddarp	25 900	0	0
Garagebyggnad Tuddarp	17 000	0	0

3.6 Finansieringsbudget

Finansieringsbudgeten visar hur kommunens rörelsekapital förändras samt hur kommunen avser att finansiera sina investeringar. Rörelsekapitalet kan sägas vara ett mått på den ekonomiska styrkan på kort sikt. Det är viktigt att skapa ett positivt rörelsekapital för att kunna ha en bra handlingsberedskap inför framtiden och detta genomförs bäst genom en stark resultatbudget som bland annat möjliggör en hög grad av självfinansiering av investeringar.

Förslaget till finansieringsbudget visar en positiv förändring av rörelsekapitalet respektive år. Det finns enligt finansieringsbudgeten ett upplåningsbehov med 70 miljoner kronor för år 2019, 250 miljoner kronor för år 2020 och 190 miljoner kronor 2021. I nettoinvesteringarna inkluderas investeringar i såväl aktivitetshall och ny simhall. Raden Återbetalning från Vadstena är den reglering som kommer genomföras i januari 2019 för de investeringar Motala kommun genomfört i Vadstena Vatten under åren 2007-2018.

Tkr	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Tillförda medel			
Resultat före extraordinära poster	50 385	64 699	66 644
Justering avskrivningar	110 000	115 000	120 000
Minskning av långfristiga fordringar	5 000	5 000	5 000
Ökning av långfristiga skulder	70 000	250 000	190 000
Återbetalning från Vadstena	130 000	0	0
Summa tillförda medel	365 385	434 699	381 644
Använda medel			
Nettoinvesteringar	349 058	418 797	360 856
Ökning av långfristiga fordringar	4 000	4 000	4 000
Minskning av långfristiga skulder	10 000	10 000	10 000
Summa använda medel	363 058	432 797	374 856
Förändring av rörelsekapitalet	2 327	1 902	6 788